

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. An gradus intensionis homogenei sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

generat. cap. 4. quæst. 2. Niphus 8. met. quæst. 11. cap. 4. Tolet. lib. 1. de gener. c. 4. & nouissimè Ioannes Baptista Nouatus de eminentia Dei paræ tom. 2. cap. 6. quæst. 23. Quamuis in eo mihi displiceant hi Authores, quod non solum de facto intensiorem fieri per gradus homogeneos censent, verum etiam aliter fieri non posse reuocant.

CAPVT III.

An gradus intensiōis heterogenei sint?

25. **S**ecunda nostræ sententiæ pars est, intensiorem fieri posse per gradus dissimiles, seu heterogeneos, ac satis probabile esse, quod per eos etiam de facto fiat, hoc autem constabit solutione argumentorum, quæ in contrarium adduci solent. Oppones igitur primò: gradus intensiōis inuicem vniuntur: res diuersæ speciei inter se vni inueniuntur: verum si formæ animalium perfectorum diuisibiles sunt, ac partibus constantes dissimilibus vt multi autumant, sanè res diuersæ speciei inuicem continuari possunt, tametsi diuersa subiecta sortiantur: à fortiori ergo vniiri poterunt, cum idem omnino subiectum sibi vendicant, vt in intensiōe vsuenerit. Quod si diuersitas specificarum vnioni obest, dic gradus intensiōis soli subiecto quod afficiunt, non verò sibi ipsis inuicem vniiri.

26. Oppones secundò: si plures gradus homogenei lucis in eodem subiecto collocentur, proculdubio visus maiorem lucem conspiciet: ergo intensiorem; aut certè experientia omnes, quibus intensio qualitatum comprobatur, nihili faciendæ sunt: ergo intensio per gradus homogeneos fiet. Respondent aliqui, in eo euentu visum percepturum maiorem lucem quasi extensiuè, non vero intensiuè: haud aliter ac si quis videret duos subiecta lucida inuicem penetrata, maiorem quidem lucem perciperet, non tamen intensiorem, quam si alterutrum videret, eo quod intensio qualitatis, nisi in ordine ad idem subiectum, intelligi nequeat. Hallucinantur tamen: quia accedens non solum potest esse intensum in ordine ad subiectum, verum etiam in ordine ad locum; cumque plura accidentia, aut potius accidentium gradus in eodem loco sunt, tametsi in eodem subiecto non sint intensiōem constituent, vt videre est in accidentibus eucharisticis: quare etiam, cum duo subiecta lucida in eodem loco penetrantur, eorum lux commissæ non solum maior, sed etiam intensior erit: & quidem aliter omnes experientia, quibus intensio probari consuevit, nullæ erunt, vt in argumento benè obicitur. Respondet igitur primo per instantiam: quia si plures gradus heterogenei in eodem subiecto constituantur visus maiorem lucem percipiet: ergo etiam per gradus heterogeneos intensio fiet. Deinde absolutè respondeo id solum argumento concludi, intensiōem fieri posse per gradus homogeneos, non verò per illos de facto fieri: in eo siquidem euentu visus perciperet maiorem lucem, non tamen eodem modo, eademque ratione, qua modo eam percipere solet.

27. Oppones tertio: qualitas intensa constat partibus infinitis: tum quia qualitas externa his constat: tum etiam, quia aliàs alteratio intensiua non

posset aut velocior ac velocior, aut tardior ac tardior in infinitum esse, vt supra libro tertio tr. 6. expendimus: at qualitas intensa non constat partibus infinitis heterogeneis: ergo solum homogeneis. Minor suadetur: quia si partes infinitæ qualitatis intensæ essent heterogeneæ, ac dissimiles; iam determinatæ, non vero indeterminatæ essent: at infinitas partium determinatarum repugnat. Verum vt hoc modo aliqua pars determinata dicatur satis superque est, vt ab alia quauis solo numero distinguatur: & quamuis etiam sufficiat, necesse tamen non est ad determinationem partis, vt ea à quauis alia specificè distinguatur: ergo seu qualitas extensa partibus infinitis homogeneis constet & æquo infinitis partibus determinatis constabit; si quid propositum argumentum valet. Deinde pars determinata intensiōis est, non quæ specie aut numero ab alia distinguitur, sed quæ magnitudinem, ac quantitatem nobis perceptibilem continet: omnis autem pars præ exiguitate sua à nobis imperceptibilis eo ipso indeterminata est: cum ergo infinitæ partes heterogeneæ qualitatis intensæ ita comparatæ sint, vt nulla earum per se sentiri possit; sed præ exiguitate sua sensum nostrum subterfugiat; certè non determinatæ; sed indeterminatæ erunt.

Oppones quartò: non sunt multiplicandæ sine necessitate: ergo neque diuersificandæ specie sine necessitate: cum igitur nulla necessitas vigeat, ob quam gradus intensiōis heterogenei ac specie diuersi esse debeant; certè homogenei de facto saltem erunt. Verum in primis authores in fine capitis præcedentis relati necessitatem specificæ diuersitatis graduum argumentis suis probasse sibi videntur. Deinde sicut non sunt multiplicandæ entitates sine vrgenti necessitate, ita non est recurrendum ad determinationem causæ primæ absque vrgenti etiam necessitate. At si gradus sint homogenei, quod septimus gradus frigoris v.g. præ reliquis expellendus sit, ad determinationem causæ primæ reuocandum est, si gradus sint homogenei, cum tamen si heterogenei sint, ex ipsis graduum naturis id proficiatur, & ex eo quod septimus gradus suapte natura septimus sit, & reliquos supponat; atque adeo non priores natura; sed posteriores natura destrui debent; sicut in demolitione ædificiorum contingit: ergo non magis gradus homogenei esse debent, ne sine necessitate species multiplicentur, quam heterogenei, ne etiam sine necessitate ad determinationem causæ primæ recurratur.

Oppones quintò: gradus sunt æquales: ergo & homogenei. Antecedens multis argumentis infra capite sequenti ostendetur: Consequentia videtur perspicua: quia in creatis duæ res æquales homogeneæ & eiusdem speciei necessariò sunt; vnde enim earum diuersitas nisi ex perfectionis inæqualitate proficisci potest? Verum antecedens satis probabiliter negari posse infra constabit. Consequentiam etiam esse nullam & ex æqualitate graduum haud benè inferri earum homogeneitatem, & similitudinem in metaphys. suadebitur, cum sermo fuerit de æqualitate notarum animarum. Itaque licet gradus intensiōis in alia rerum serie possint esse homogenei; at valde probabile est quod de facto sint heterogenei. Atque hoc posterius Suarez tomo 2. Metaphys. disp. 46. sect. 1. Hurradus disp. 5. de generat. & corrupt. sect. 6. subsect. 2. Lugo in tomo de Incarnat. disp. 5. sect. 7.

28.

29.

sect. 7. Tellez disp. 66. Metaphys. sect. 2. Fracostorius lib. de sympathia cap. 6. & quod attinet ad qualitates vniuoce operantes, cuiusmodi sunt lux calor, &c. Compton. disp. 10 de gen. sect. 2. et si de qualitatibus aut non operatiuis, aut tantum æquiuoce operatiuis aliter sentiat.

CAPVT IV.

Quid de qualitate graduum sentiendum sit?

30. Tertia nostræ sententiæ pars est, intentionem fieri posse per gradus æquales in perfectione, ac verisimillimum esse, ita etiam de facto fieri. Oppones primò: gradus intentionis sunt diuersæ speciei ob argumenta illa quæ supra capite secundo proposita sunt: at in creatis res diuersæ speciei æquales esse nequeunt: ergo gradus intentionis æquales esse nequeunt: ergo gradus intentionis æquales non sunt. Verum maior faciliè negari potest ex dictis capite secundo: & vnionem falsam esse in loco constabit.

31. Oppones secundò: vnus gradus caloris omnino æqualis alteri simul cum illo subiectum magis calidum efficit: ergo à fortiori vnus gradus caloris alio maior, ac perfectior subiectum magis calidum efficit: ergo intentio, ac excessus caloris per gradus perfectionis inæqualis optimè explicari potest. Hoc argumentum id tantum probat, fieri posse, vt qualitas per gradus perfectione inæquales intendatur; non verò quod de facto ita vluueniat.

32. Oppones tertio: calor intensus perfectiores operationes, perse loquendo, sortitur, quam calor extensus: siquidem calor intensus ad formam substantialem ignis disponit, ad quam tamen calor quantumlibet extensus disponere nequit: at perfectione effectuum, & operationum perfectionem etiam principiorum metiri solemus: nec alia de causa hominem equo perfectiorem iudicamus. Respondeo, quod calor intensus ad formam substantialem ignis disponat, non à mera eius entitate proficisci, sed ab eius vnione quoad omnes suas partes cum vno eodemque subiecto: cum tamen partes caloris extensi per plura subiecta dispersæ sint: huc enim spectat vulgare dictum: *Virtus vnitæ fortior*.

33. Dices: ergo saltem vnio caloris intensi erit substantialiter perfectior vnione caloris extensi; cum calor intensus, & vnitus, magis perfectè operetur, quam calor extensus, prout etiam vnitus: consequens autem est absurdum: siquidem vnio intensiua, & extensiua, quamuis specie logica differant, vt sæpe sæpius in simili facti sumus; ceterum specie physica, & perfectionis gradu differre nequeunt, cum vtriusque extrema eiusdem perfectionis & speciei sint; qua ratione vnionem essentialiẽ hominis per totius corporis membra fusam, eiusdem vbique perfectionis esse, eiusdemque speciei physice edocebimus infra libro decimo.

34. Respondeo: quemadmodum plures homines plura pacis, & belli opera perfectissima exercere possunt, si quodammodo approximati sint, & in vnum exercitum, aut ciuitatem confluant; quæ tamen exercere non possent, si omnino separati, & distantes essent: quin tamen hinc se-

quatur, homines perfectius existere in loco cum prope se existunt, quam cum inuicem longissimis interuallis distant: ita similiter gradus caloris in eodem subiecto per intentionem vniti perfectius operabuntur, quam si diuersis subiectis per extensionem vsiantur, quin propterea vniones intensiua & extensiua quoad perfectionem æquales esse debeant. Respondeo secundò: sicut calor extensus potuit esse intensus: ita similiter quamuis vnionem extensam potuisse esse intensam, siue caloris intensi vnionem, videlicet si cum aliorum graduum vnionibus respectu eiusdem subiecti coniuncta fuissent, atque adeo vniones intensas & extensas, per se loquendo, eiusdem perfectionis operationes respicere, & ad formam substantialem æque disponere posse, sicut ad earum æqualitatem oportet.

Quod diximus, gradus intentionis esse æquales, necnon similes, assertores habet eos, quos supra cap. 1. ad finem retulimus. Quod verò asseruimus gradus intentionis æquales esse tametsi diuersæ speciei, ac dissimiles sint, non paucis recentiorum philolophorum placuisse comperio.

CAPVT V.

Quid de inæqualitate graduum sentiendum sit?

35. Quarta nostræ sententiæ pars sit, gradus intentionis inæqualis perfectionis esse posse, satque verisimile esse, quod de facto etiam eam inæqualitatem sortiantur. Hoc etiam solutione argumentorum perspicuum erit. Quapropter oppones primò. Gradus intentionis sunt similes & eiusdem, non verò diuersæ speciei, ob ea argumenta, quæ supra capite secundo proposita sunt: partes similes nequeunt esse inæqualis perfectionis, sicut è conuerso res dissimiles non possunt esse æqualis perfectionis: vt patet in mysterio triados, in quo id mirabile est, quod cum dissimilitudine personarum earundem æqualitas cohareat. Verum huic argumento respondeo, negata maiori: iis de causis, quas supra capite tertio proposuimus.

Oppones secundò: cum subiectum redditur valde calidum; aut per gradus æquales calefit, & ita intensum habetur: aut per gradus inæquales; & tunc sublato primo gradu caloris, & remanente saltem diuinitus solo secundo gradu; vel subiectum manet tam calidum vt solius secundi gradus, ac antea per primum, & secundum; & sic intentio caloris non habet latitudinem gradualem, sed in solo vno gradu perfectiori consistet in huiusque præsentia gradus anteriores superfluent, quod tamen capite primo impugnatum manet: vel in eo euentu subiectum erit minus calidum, quam antea, & sic accessio gradus minus perfecti ad perfectiorem subiectum magis calidum efficit: ergo à fortiori gradus æqualis alteri simul cum illo subiectum magis calidum efficit. Respondeo, hoc argumento solum concludi, possibilem esse intentionem, quæ per gradus æquales fiat; at quod de facto ita ferere habeat, neutiquam eo conuinci.

Oppones tertio: si duo luminosa concurrant, vnumque in sphaera actiuitatis operetur; ambo certè in aliqua aëris parte intentionem lucem producent